

การวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

พ.ศ. 2540-2544

นางรัตนากร ทองสำราญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณ

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการศึกษาประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-840-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF THE NATIONAL PUBLIC RELATIONS POLICY
AND PLANNING (1997-2001)

MRS. RATANAKORN THONGSAMRAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-840-1

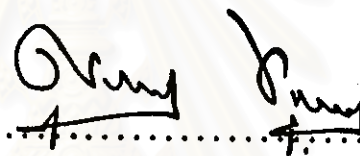
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ
พ.ศ.2540-2544

โดย นางรัตนากร ทองสาริน

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ พัชนี เขยจรรยา

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนดี บุญลือ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ พัชนี เขยจรรยา)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

รัตนกร ทองสำราญ : การวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

พ.ศ. 2540-2544 (AN ANALYSIS OF THE NATIONAL PUBLIC RELATIONS POLICY AND PLANNING 1997-2001) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. พัทณี เสงฆรรษา, 152 หน้า ISBN 974-638-840-1

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สาธารณคดี ของแนวโน้มนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540-2544 และศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยเอื้อ อุปสรรคของกระทรวง ทบวงในการนำแนวโน้มนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนศึกษาและประมวลความเป็นมาเกี่ยวกับการกำหนดแนวโน้มนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ

การศึกษานี้ เป็นการค้นคว้าข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคลากรระดับผู้บริหารจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประชาสัมพันธ์

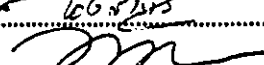
ผลการวิจัยพบว่า

1. จำเป็นต้องมีการปรับปรุง ทบทวน แนวโน้มนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540-2544 ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 ที่ได้มีการปรับแล้ว แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล กฎหมายรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 ตลอดจนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริง และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทั้งนี้ ต้องเน้นการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การประสานงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของหน่วยงานต่าง ๆ ในการนำแนวโน้มนโยบายฯ ไปสู่การปฏิบัติคือปัจจัยภายใน (บุคลากร การประสานงานและงบประมาณ) ปัจจัยภายนอก (รัฐบาลและงบประมาณ) และลักษณะการดำเนินงาน

3. กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ สมควรพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสายงานประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3971459828 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION
KEY WORD: THE NATIONAL PUBLIC RELATIONS POLICY AND PLANING

RATANAKORN THONGSAMRAN : AN ANALYSIS OF THE NATIONAL PUBLIC RELATIONS
POLICY AND PLANING (1997 - 2001) . THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PATCHANEE
CHEYJUNYA, 152 PP. ISBN 974638-840-1

The purposes of this thesis are to study the National Public Relations Policy and Planning (1997-2001) and to analyze facilitating factors and obstacles of inducing the policy into performing.

The study uses documents and interviewing of the experts and executives in Public Relations field from both public and private sectors as the sources of information.

Results of the study are as follows:-

1. The National Public Relations Policy and Planning (1997-2001) should be revised and improved in accordance with the adjusted 8th National Economic and Social Development Plan, Nation Study Plan, Government's Policies and Constitutional Law B.E.2540 as well as the current economic situation which is rapidly changing. Systematic and continuous cooperation from both Public and Private Sectors has to be taken into account including the determination of practical indicator.
2. There are both internal factors (i.e. staff, cooperation and budget) and external factors (i.e. government and government budgeting) which are obstacles in putting the policy into implementation.
3. Public Relations Department (PRD), as the Secretarial Office of the National Public Relations Plan should enhance the unity, systematic and efficient performance . However, PRD has to develop the capacities of officers in Public Relations profession order to create reliability and acceptability among public and private agencies.

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต..... *ชัชวาลย์ ไชยวงศ์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Patchanee Cheyjunya*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือร่วมมือจากหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ ท่านแรก รองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยา อาจารย์ที่ปรึกษาได้กรุณาแก้ไขข้อบกพร่อง ชี้แนะ และให้กำลังใจมาโดยตลอด รองศาสตราจารย์ ดร.ธนาดี บุญสืบ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อุบล เบ็ญจรงค์กิจ กรรมการวิทยานิพนธ์ ทั้ง 2 ท่านได้กรุณาให้ความคิดเห็น คำแนะนำต่าง ๆ อย่างจริงจังและเต็มใจยิ่ง

ที่สำคัญที่สุด คือผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัย รวมทั้งได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางแก้ไขในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างสูงสำหรับงานวิจัยนี้

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา ญาติมิตรและครอบครัวที่ให้ออกาส และให้กำลังใจ จนทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงได้

รัตนกร ทองสำราญ

พฤษภาคม 2541

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
- แนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ.....	2
- แผนประชาสัมพันธ์ระดับชาติ พ.ศ.2539/2540-2544.....	6
- แนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ พ.ศ.2540-2544.....	9
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามตัวแปร.....	11
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิด เรื่องการประชาสัมพันธ์และนโยบายสาธารณะ.....	13
ความหมายของการประชาสัมพันธ์.....	13
- นโยบายและการวางแผนการประชาสัมพันธ์.....	20
- ขอบเขตการประชาสัมพันธ์.....	21
- ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ในระดับประเทศชาติ.....	22
- เหตุผลสำคัญในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล.....	23
- หน้าที่ของการประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐบาล.....	24
- วัตถุประสงค์ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล.....	25
ความหมายของนโยบายสาธารณะ.....	25
- ทฤษฎีและแนวความคิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ.....	27

	แนวคิด เรื่องการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ.....	31
	แนวคิด เรื่องมิติที่สำคัญต่อกระบวนการวางแผนและกระบวนการปฏิบัติตามแผน.....	34
	ทฤษฎีเกี่ยวกับ "ระบบ" การวางแผน (SYSTEM THEORY).....	47
	ทฤษฎีว่าด้วยโครงสร้างการวางแผน (STRUCTURAL PLANNING).....	54
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	63
	แหล่งข้อมูล.....	63
	- การวิเคราะห์เอกสาร (DOCUMENTARY ANALYSIS).....	63
	- การสัมภาษณ์เจาะลึก (INDEPTH INTERVIEW).....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
	วิธีการนำเสนอ.....	66
4	ผลการวิเคราะห์.....	67
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสาร (DOCUMENTARY ANALYSIS).....	67
	- ความเป็นมา.....	67
	- วัตถุประสงค์.....	72
	- เนื้อหาสาระ.....	74
	ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เจาะลึก (INDEPTH INTERVIEW).....	78
	- รายนามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	79
	- ความคิดเห็นที่มีต่อแนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540-2544.....	82
	- การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ระดับชาติให้เป็นที่ยอมรับและได้รับความ ร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน.....	92

	หน้า
- ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของภาครัฐและเอกชน ในปัจจุบัน.....	102
- ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของชาติ ที่ทำให้อั นโยบายในอุดมการณ์ (IDEAL POLICY) ต่างจากนโยบายที่เป็นจริง (REAL POLICY).....	105
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแนวนโยบายและแผนการ ประชาสัมพันธ์แห่งชาติ พ.ศ.2540-2544 ของหน่วยงาน.....	106
- แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค.....	109
ข้อคิดเห็นอื่น ๆ.....	111
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	115
- สรุปผลการวิจัย.....	115
- อภิปรายผล.....	125
- ข้อเสนอแนะ.....	136
- ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	138
รายการอ้างอิง.....	140
ภาคผนวก.....	142
ประวัติผู้เขียน.....	152

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย